

PIRKEI AVOT – CHAPTER 2

10. Five disciples were there to Rabban Jochanan 'ben Zakai, and these were they:

R. Elli'ezer ben Hyrqnos,
and R. Jehoshua' ben Chananiah,
and R. Jose the Priest,
and R. Shime'on ben Nathanael,
and R. Ele'azar ben 'Arak.

11. He used to recount their praise:

Eli'ezer ben Hyrqnos is a plastered cistern, which loseth not a drop;
Jehoshua' ben Chananiah--happy is she that bore him;
Jose the Priest is pious;
Shim'eon ben Nathanael is a sinfearer;
Ele'azar ben 'Arak is a welling spring.

12. He used to say,

If all the wise of Israel were in a scale of the balance, and Eli'ezer ben Hyrqnos in the other scale, he would outweigh them all.

Abba Shaul said in his name, If all the wise of Israel were in a scale of the balance, and Eli'ezer ben Hyrqnos with them, and Ele'azar ben 'Arak in the other scale, he would outweigh them all.

פרקי אבות – פרק ב

(י) חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, ואלו הן:

רבי אליעזר בן הרקנוס,
ורבי יהושע בן חנניה,
ורבי יוסי הכהן,
ורבי שמעון בן נתנאל,
ורבי אלעזר בן ערד.

(יא) הוא היה מונה שבחן.

רבי אליעזר בן הרקנוס, בור סוד שאינו מאבד טפה.

רבי יהושע בן חנניה, אשרי יולדתו.
רבי יוסי הכהן, חסיד.

רבי שמעון בן נתנאל, ירא חטא.

ורבי אלעזר בן ערד, מעין המתגבר.

(יב) הוא היה אומר,

אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הרקנוס בכף שניה, מכריע את כלם.

אבא שאול אומר משמו, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הרקנוס אף עמהם, ורבי אלעזר בן ערד בכף שניה, מכריע את כלם:

We learnt elsewhere: If he cut it into separate tiles, placing sand between each tile: R. Eliezer declared it clean, and the Sages declared it unclean; and this was the oven of 'Aknai. Why [the oven of] 'Aknai? — Said Rab Judah in Samuel's name: [It means] that they encompassed it with arguments as a snake, and proved it unclean. It has been taught: On that day R. Eliezer brought forward every imaginable argument, but they did not accept them. Said he to them: 'If the halachah agrees with me, let this carob-tree prove it!' Thereupon the carob-tree was torn a hundred cubits out of its place — others affirm, four hundred cubits. 'No proof can be brought from a carob-tree,' they retorted. Again he said to them: 'If the halachah agrees with me, let the stream of water prove it!' Whereupon the stream of water flowed backwards — 'No proof can be brought from a stream of water,' they rejoined. Again he urged: 'If the halachah agrees with me, let the walls of the schoolhouse prove it,' whereupon the walls inclined to fall. But R. Joshua rebuked them, saying: 'When scholars are engaged in a halachic dispute, what have ye to interfere?' Hence they did not fall, in honour of R. Joshua, nor did they resume the upright, in honour of R. Eliezer; and they are still standing thus inclined. Again he said to them: 'If the halachah agrees with me, let it be proved from Heaven!' Whereupon a Heavenly Voice cried out: 'Why do ye dispute with R. Eliezer, seeing that in all matters the halachah agrees with him!' But R. Joshua arose and exclaimed: 'It is not in heaven.' What did he mean by this? — Said R. Jeremiah: That the Torah had already been given at Mount Sinai; we pay no attention to a Heavenly Voice, because Thou hast long since written in the Torah at Mount Sinai, After the majority must one incline.

R. Nathan met Elijah and asked him: What did the Holy One, Blessed be He, do in that hour? — He laughed [with joy], he replied, saying, 'My sons have defeated Me, My sons have defeated Me.' It was said: On that day all objects which R. Eliezer had declared clean were brought and burnt in fire. Then they took a vote and excommunicated him. Said they, 'Who shall go and inform him?' 'I will go,' answered R. Akiba, 'lest an unsuitable person go and inform him, and thus destroy the whole world.' What did R. Akiba do? He donned black garments and wrapped himself in black, and sat at

תנן התם חתכו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא רבי אליעזר מטהר וחכמים וזה הוא תנור של עכנאי מאי עכנאי אמר רב יהודה אמר שמואל שהקיפו דברים כעכנא זו וטמאוהו תנא באותו היום השיב רבי אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קיבלו הימנו אמר להם אם הלכה כמותי חרוב זה יוכיח נעקר חרוב ממקומו מאה אמה ואמרי לה ארבע מאות אמה אמרו לו אין מביאין ראיה מן החרוב חזר ואמר להם אם הלכה כמותי אמת המים יוכיחו חזרו אמת המים לאחוריהם אמרו לו אין מביאין ראיה מאמת המים חזר ואמר להם אם הלכה כמותי כותלי בית המדרש יוכיחו הטו כותלי בית המדרש ליפול גער בהם רבי יהושע אמר להם אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה אתם מה טיבכם לא נפלו מפני כבודו של רבי יהושע ולא זקפו מפני כבודו של רבי אליעזר ועדיין מטין ועומדין חזר ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו יצאתה בת קול ואמרה מה לכם אצל רבי אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום עמד רבי יהושע על רגליו ואמר לא בשמים היא מאי לא בשמים היא אמר רבי ירמיה שכבר נתנה תורה מהר סיני אין אנו משגיחין בבת קול שכבר כתבת בהר סיני בתורה אחרי רבים להטות

אשכחיה רבי נתן לאלהיה אמר ליה מאי עביד קודשא בריך הוא בההיא שעתא אמר ליה קא חייך ואמר נצחוני בני נצחוני בני אמרו אותו היום הביאו כל טהרות שטיהר רבי אליעזר ושרפום באש ונמנו עליו וברכוהו ואמרו מי ילך ויודיעו אמר להם רבי עקיבא אני אלך שמא ילך אדם שאינו הגון ויודיעו ונמצא מחריב את כל העולם כולו מה עשה רבי עקיבא לבש שחורים ונתעטף שחורים וישב לפניו ברחוק ארבע אמות אמר לו רבי

a distance of four cubits from him. 'Akiba,' said R. Eliezer to him, 'what has particularly happened to-day?' 'Master,' he replied, 'it appears to me that thy companions hold aloof from thee.' Thereupon he too rent his garments, put off his shoes, removed [his seat] and sat on the earth, whilst tears streamed from his eyes. The world was then smitten: a third of the olive crop, a third of the wheat, and a third of the barley crop. Some say, the dough in women's hands swelled up.

A Tanna taught: Great was the calamity that befell that day, for everything at which R. Eliezer cast his eyes was burned up. R. Gamaliel too was travelling in a ship, when a huge wave arose to drown him. 'It appears to me,' he reflected, 'that this is on account of none other but R. Eliezer b. Hyrcanus.' Thereupon he arose and exclaimed, 'Sovereign of the Universe! Thou knowest full well that I have not acted for my honour, nor for the honour of my paternal house, but for Thine, so that strife may not multiply in Israel! 'At that the raging sea subsided.

אליעזר עקיבא מה יום מיומים אמר לו רבי
כמדומה לי שחבירים בדילים ממך אף הוא
קרע בגדיו וחלץ מנעליו ונשמט וישב על גבי
קרע זלגו עיניו דמעות לקה העולם שלישי
בזיתים ושליש בחטים ושליש בשעורים ויש
אומרים אף בצק שבידי אשה טפח

תנא אך גדול היה באותו היום שבכל מקום
שנתן בו עיניו רבי אליעזר נשרף ואף רבן
גמליאל היה בא בספינה עמד עליו נחשול
לטבעו אמר כמדומה לי שאין זה אלא בשביל
רבי אליעזר בן הורקנוס עמד על רגליו ואמר
רבנו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי
עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא
לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל נח הים
מזעפו